

จิตติมา สุวรรณมณฑล 2550: ชีวประวัติและพฤติกรรมบางประการของปลาหมึกกระดอง
แถว, *Idiosepius biserialis* Voss, 1962 ปริญาญวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์
ทางทะเล) สาขาวิทยาศาสตร์ทางทะเล ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระพงษ์ ค้วงดี, วท.ม. 92 หน้า

รวบรวมตัวอย่างปลาหมึกกระดองแถว *Idiosepius biserialis* จากบริเวณแหล่งหญ้าทะเล
ปากคลองบางโรง ต. ป่าคอก อ. ถลาง จ. ภูเก็ต เพศผู้มีความยาวลำตัว 4-6 มิลลิเมตร เพศเมีย
มีความยาวลำตัว 4-10 มิลลิเมตร มีอวัยวะที่ใช้ในการเกาะติด(adhesive organ) อยู่บนด้านหลัง
ของลำตัว(dorsal) ศึกษาชีวประวัติและพฤติกรรมในตู้ทดลอง พบว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ของ
ปลาหมึกกระดองแถวอาศัยพฤติกรรมเกาะติดเข้าร่วมด้วย อาทิเช่น พฤติกรรมการพรางตัว
โดยจะเกาะติดอยู่กับวัสดุและปรับสีตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมการจับอาหารมี 2 แบบ
คือ แบบที่ 1 ว่ายน้ำเข้าหาเหยื่อ แบบที่ 2 เกาะติดรอจับเหยื่อ พฤติกรรมการผสมพันธุ์ไม่มีการ
จับคู่เฉพาะ มีพฤติกรรมการกระตุ้นการผสมพันธุ์ทั้งในเพศผู้และเพศเมีย การผสมพันธุ์มี 3
แบบ คือ 1. เพศผู้ว่ายน้ำลอยตัวเพศเมียเกาะติด 2. เพศผู้และเพศเมียเกาะติด 3. เพศผู้และเพศเมีย
ว่ายน้ำลอยตัว โดยเพศผู้ใช้หนวดจับอาหารในการตรึงถุงน้ำเชื้อไว้ในอุ้งปากของเพศเมีย ซึ่งใช้
เวลาในการผสมพันธุ์ 3-7 วินาที เฉลี่ยวันละ 7.4 ± 0.6 ครั้ง เพศเมียเริ่มวางไข่โดยมีพฤติกรรม
การเกาะติดร่วมด้วยหลังการผสมพันธุ์อย่างน้อย 48 ชั่วโมง วางไข่ติดกับวัสดุเป็นชุดจำนวน 1-
8 ชุด เฉลี่ย 174.5 ± 83.2 ฟองต่อตัว ไข่เป็นแบบเม็ดเดี่ยว มีชั้นวุ้นหุ้ม 14-20 ชั้น พัฒนาการ
ของไข่แบ่งได้เป็น 30 ระยะ จักระยะของการพัฒนาได้ 3 ช่วง คือ 1. การแบ่งเซลล์ระยะ
cleavage 2. การแบ่งเซลล์เพื่อสร้างชั้นเนื้อเยื่อ 3. การเกิดอวัยวะ ใช้เวลาในการฟัก 6-10 วัน ที่
อุณหภูมิ 30.6 ± 1.6 องศาเซลเซียส ฟักทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน ลูกปลาหมึกแรกฟักมี
สภาพเป็นแพลงก์ตอน สามารถจับลูกเคยตาดำแรกฟัก(*Mesopodopsis orientalis*) เป็นอาหารได้
ตัวเต็มวัยให้เคยตาดำและกุ้งกะเปาะ(*Palaemon styliferus*) เป็นอาหาร